

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Capvt XXV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

oportet, adfuerit. Et in fine epistolæ: *Tua enim magis interest ut huic plurimum deferatur Ecclesia que tibi tantum honoris contulit ut pro te contra eos qui tibi tunc æmuli fuerant repugnaret.* Idem in epistola ad Episcopos in synodo apud Theſſalonicam congregandos: *Noverit Corinthii, Episcopus sibi licentiam potestatis liberæ minime tribuendam, si huic voluerit Ecclesia resistere quam sibi noverit profuisse; cui necesse est nos quoque, si quid tentare voluerit, obviare, qui præteritorum que illi per nos præstita sunt memores sumus, & illicitis semper usurpationibus obviamus.*

Ibid. pag. 92.

XV. Sufficerent ista quidem ad probandum Perigenis ordinationem in Ecclesia Corinthiensi convaluisse auctoritate Romani Pontificis. Sed tamen adhuc adferamus testimonium Socratis, qui de Perigenis ordinatione ita scribit: *Perigenes Ecclesie Patrensis designatus fuit Episcopus: quem, ubi populus illius urbis eum repudiaverat, Episcopus Romanus mandavit ut Episcopo Corinthi metropolis jam mortuo, in sede episcopali illius urbis collocaretur. Cui Ecclesie relinquo vite spatium præfuit.* Testatur istud ipsum & Ivo Carnotensis in præfatione Decreti, Socrate, ut opinor, auctore usus. *Perigenes, inquit, in Petris est ordinatus Episcopus. Sed quoniam civis ejus civitatis eum suscipere noluerunt, Romana civitatis Episcopus justit eum in throno æari in Corintho metropoli, defuncto ejus Episcopo; ei que, donec advixit, Ecclesie præfuit.* Extat sanè epistola Celestini Papæ ad Perigenem & ad alios quosdam partium illarum Episcopos, in qua ille primo loco nominatur. Præterea, cassata, uti supra diximus, constitutione Theodosij quæ relationem causarum dubiarum Illyrici ad Constantinopolitanum Episcopum fieri præcipiebat, nullum subreptiones Illyricianorum Episcoporum habuerunt effectum, adeoque conatus eorum adversus Perigenem debuit simul esse vanus & irritus.

Socrat. lib. 7. cap. 35.

Vide supra in Ad. dit. ad cap. 2. lib. 4.

Vide supra §. 4. hujus capituli.

XVI. Displicebat itaque Bonifacio Episcoporum Illyricianorum audentia, qui Concilia congregare præsumebant citra conscientiam Rufi. Nam Innocentius primus, cupiens Vicario suo Rufo aliquam insignem prærogativam dare, ei ex apostolica sedis favore concefferat ut quoties causa aliqua eveniret quæ congregationem sacerdotum requireret, posset quos vellet Episcopos de quibuscunque Ecclesiis evocare, & cum eis controversias definire. Hæc tantum Innocentius. Sed quoniam non satis ad gloriam viri de sede apostolica bene meriti id esse arbitratus est Bonifacius, constituit ne liceret Episcopis Illyricianis convenire, id est, Concilia celebrare, citra conscientiam ejusdem Rufi. Vnde cum inaudivisset Episcopos illos synodum indixisse apud Corinthum pro retractanda causa Perigenis, commotus & exagitatus, ut ipse ait, propterea fuit, synodumque non aliter celebrari mandavit quam ex auctoritate Rufi, electionem verò judicium à Rufo faciendam esse. Sanè quoniam servandus accusatori locus est, inquit, ne audentiam penitus incitare videamur, si quid ab eodem, postquam Episcopus nostris est auctoritatibus constitutus, contra disciplinam & propositum sacerdotij fertur admissum, coepiscopus noster Rufus, cui ad vicem nostram cuncta committimus, cum ceteris fratribus quos ipse delegerit, negotium curabit audire, ad nostram relaturus omnia notionem quæcunque cognitioni ejus rerum curfus & ordo monstravit.

XVII. Postremum caput responſorum Bonifacij ad consulta Rufi respiciebat, ut diximus, personam ipsius Rufi, quatenus Romani Pontificis vices obtinebat, & jus ordinandorum Episcoporum per Illyricum. Istud colligitur ex epistola ejusdem Bonifacij ad Episcopos Illyricianos; in qua ait honorandum esse Rufum propter apostolicam vicem, & ordinationes Episcoporum citra ejus conscientiam celebrari non posse. Illud etiam, quoniam auctoritas nostra commotione solita vacare non debet, hortamur, & repetito sapienter sermone præcipimus, ut in omnibus huic viro obedientiam dispositionibus commodetis. Nullus, ut frequenter diximus, alicujus ordinationem citra ejus conscientiam celebrare presumat, cui, ut supra dictum est, vice nostra cuncta committimus. Item in epistola ad Episcopos Theſſalæ: *Episcopos per Illyricum citra conscientiam coepiscopi nostri Rufi nullus ordinare presumat.*

Ibid. lib. 7. cap. 72.

Ibid. pag. 93.

Ibid. pag. 94.

CAPVT XXV.

Synopsis.

I. Rufus Theſſalonicensis Episcopus à Celestino quoque ornatus est Vicariatu sedis apostolicæ. Probatur auctoritate Nicolai I. & ex ipso Celestino.

II. Referuntur ejus verba, qua sunt magni momenti, & aperiùs explicant Vicarij Theſſalonicensis auctoritatem quàm superiorum Pontificum epistola.

III. Declarat causas qua non sine Rufi auctoritate & consensu agi poterant, nimirum ordinationes Episcoporum, celebrationes Conciliorum, & majorum causarum relationes ad sedem apostolicam.

IV. Moruo Rufo, Anastasius ei in cathedra & in Vicariatu successit. Concilium indictum apud Theſſalonicam. Mandata Anastasio data à Sixto III.

V. Referuntur alius Sixti locus, ex quo perperam colligit Holstenius Vicariatum Theſſalonicensem non sedis sed persone privilegium fuisse.

VI. Disputatur an Romani Pontifices sic vices suas alicuiquam Episcopo tribuere potuerint ut eas auferrent Theſſalonicensi; & probatur istud non licuisse, variis argumentis.

VII. Explicatur causa Joannis Episcopi Nicopolitani, qui temporibus Hormisdæ Papa relationem de ordinatione sua non miserat secundum morem ad Dorotheum Episcopum Thessalonicensem.

VIII. Hormisdæ petebat Dorotheum Romam dirigi, ut illic examinaretur in causa fidei. Negavit Iustinus Imperator, & Dorotheus non ivit Romam.

IX. Hæc discordia dedit occasionem ornandi Episcopum Nicopolitanum vicariatu sedis apostolicæ. Ad Gregorium Magnum referri non debuit de ordinatione Episcopi Nicopolitani, si tum is fuisset subiectus Thessalonicensi.

X. Corruptus sancti Gregorii locus emendatur; in quo, ut hodie quidem legitur, agitur de Nicomediana civitatis Episcopo. Ostenditur heic agi de Episcopo Nicopolitano.

XI. Sixtus III. dat Anastasio auctoritatem convocandi Concilia generalia Diocæses Illyricianæ, ad causas judicandas: quæ si illic finiri non poterint, ab eo referantur ad apostolicam sedem.

XII. Additidem Sixtus novum privilegium, ut si quis Episcopus ex provinciis Illyricianis Thessalonicam ad Anastasium accesserit præter ejus conscientiam, velut canonum contemptor habeatur. Holstenius heic agi putat de Episcopis Romam proficiscentibus absque formata Episcopi Thessalonicensis.

XIII. Sixtus Proclum CP. hortatur ne in jura Thessalonicensis antistitis irreat. Quibus verbis designantur tentamenta Episcoporum Illyricianorum, qui se subtrahere moliebantur auctoritati Episcopi Thessalonicensis ut ad Constantinopolitanum se conferrent, & metus Pontificis ex vicinitate Procli.

BONIFACIO successit Celestinus I. Iustus nominis primus, cujus ævo celebratum fuit Ephesinum Concilium adversus hæresim Nestorij, in quo Flavianus Philippensium Episcopus Rufi Thessalonicensis Legatus adfuit & subscripsit post Episcopos Hierosolymitanum & Ephesinum, ante Firmum Casareæ Cappadociæ Exarchum. Quod viri docti datum interpretantur honori vicariatus sedis apostolicæ, quem jam à tempore Innocentij primi continuata potestate secundum morem habebat Rufus à Celestino. Agnoscens enim iste privilegium hoc Ecclesiæ Thessalonicensi ita indultum esse ut semper is vicem beati Petri agere deberet in provinciis Illyricianis qui sedem illam teneret, Thessalonicensemque Episcopum semper apostolicæ sedis vicem implevisse juxta observationem Dionysij Exigui quam supra attulimus, etiam istud confirmatum esse voluit sua auctoritate, ne quid minus successoribus suis huic Ecclesiæ tribuisset videretur. Docet istud Nicolaus primus in epistola ad Michaëlem Imperatorem, in qua enumerans Pontifices Romanos qui primi Thessalonicensem antistitem decreverunt esse Romanæ sedis Vicarium per Illyricum, Celestinum inter illos recenset. Verum testis in hoc nobis erit ipse Celestinus ad Episcopos per Illyricum constitutos scribens in

causa Felicis Episcopi provinciæ Dyrracina; qui quorundam accusationibus circumventus ac penè oppressus, apostolicæ sedis auxilio evaserat ex hoc periculo. Hac occasione Celestinus Episcopis illis significat jam inde ab antiquitate sedem apostolicam derivasse partem aliquam suæ sollicitudinis in provincias Illyricianas, earumque curam Thessalonicensi Ecclesiæ semper fuisse commissam, confirmasse se eam auctoritatem Rufo, cui eos obedire præcipit in omnibus causis ecclesiasticis; postremo minatur abstentionem & segregationem à cætu fraternitatis ei qui refragari auderet vel auctoritati suæ vel illius jussioni.

II. Ista cum sint magni momenti, & epistola illa Celestini apertius explicet auctoritatem illam Vicarij Thessalonicensis quam superiorum Pontificum epistolæ, referenda sunt heic illius verba. *Nec nova hæc, inquit, sedi apostolicæ cura de vobis est. Statutum nostris sæpius experimentum hoc quod nos agimus Thessalonicensi Ecclesiæ semper esse commissum ut vobis vigilanter intendat. Tum laudata virtute obedientiæ, & commendata beati Petri auctoritate & prærogativa, Dominentur vobis regule, inquit, non regulis dominemur. Simus subiecti canonibus, cum canonum præcepta servamus. Sunt culpe aliquantæ non leves, quæ illis innotuit provinciis, ad nos, cum simus longius, non possunt pervenire, aut jam semotis omnibus nota ut sunt acta interposito temporis spatio perferrantur, quas omnes nos intercessione fratris & cœpiscopi nostri Rufi, cujus experientiam probatam esse in causis omnibus & vitæ actibus liquet, volumus referari, cui vicem nostram per vestram provinciam norveritis esse commissam, ita ut ad eum, fratres carissimi, quicquid de causis agitur referatur.*

III. His ita generaliter sancitis, statim declarat causas quæ non sine Rufi auctoritate & consensu agi poterant, nimirum ordinationes Episcoporum, celebrationes Conciliorum, & majorum causarum relationem ad sedem apostolicam. *Sine ejus consilio, inquit, nullus ordinetur, nullus usurpet eodem inconscio commissam illi provinciam, colligere nisi cum ejus voluntate Episcopus presumant; per eum etiam ad nos si quid est referatur. Excommunicationis denique pœnam intonat illis qui his constitutis apostolicæ sedis non obediunt: Sed hac præceptione cognoscant & eum qui refragandum nostræ auctoritati vel illius crediderit jussioni, à fraternitatis cætu, cum ipse separaret, segregandum.*

IV. Mortuus est per eas tempestates Rufus Thessalonicensis Episcopus; & Anastasius statim in ea cathedra locatus, vicariatu sedis apostolicæ secundum morem ornatus

Celest. I. epist. ad Episcopos per Illyricum, apud Holsten. pag. 87.

* Legendum potest in Illyris nazæ

est à Sixto, cum ea ipsa amplitudine auctoritatis quam superiores Pontifices decessoribus ejus tribuerant. Indicta erat anno **C D X X V**. Synodus Episcoporum apud Thessalonicam. Ad Episcopos ergo in synodo apud Thessalonicam congregandos scribens Sixtus de Anastasio, his eum verbis commendat: *Nos fratri & cœpiscopo nostro Anastasio tantum tribuimus quantum decessoribus ipsis à nostris decessoribus attributum. Priorum judicium sequimur hæc constituendo quæ ab his novimus constituta, quia & ipsum hujus probamus meriti cujus fuerunt illi qui talia meruerunt. Nullus obviet salubribus constitutis, nullus præceptionibus his resulet. Habeant honorem suum Metropolitanis singularum, salvo hujus privilegio, quem honorare debeant amplius honorati. In provincia sua jus habeant ordinandi. Sed hoc inscio vel invito, quem de omnibus volumus ordinationibus consuli, nullus audeat ordinare. Ad Thessalonicensem majores causæ referantur antistitem. Ipsum major cura respicit eos qui ad episcopatum vocantur discutiendi sollicitius & probandi. Ipse optimos solerissimosque de vestro numero eligat quos negotij secum adscisciat arbitros, aut sine se tribuat qui in disceptationem missa componat.*

V. Sed operæ pretium est aliam Sixti constitutionem, qua potestas Episcopi Thessalonicensis paulo apertius declaratur, referre, directam universis Episcopis per Illyricum, datam autem xv. Kal. Januar. Aëtio iterum & Segisvulto Consulibus, id est, anno Christi quadringentesimo trigesimo septimo. *Illyricanæ omnes Ecclesiæ, inquit, ut à decessoribus nostris accepimus, & nos quoque fecimus, ad curam nunc pertinent Thessalonicensis antistitis; ut sua sollicitudine, si quæ inter fratres nascantur, ut assolent, actiones, distinguat atque definiat, & ad eum quicquid à singulis sacerdotibus agitur referatur.* Hæc mirari subit infelix Holstenij judicium de vero sensu hujus loci, ex quo manifestè colligi putat privilegium illud, non sedis, sed personæ privilegium fuisse, additque statim curam illam alij Episcopo urbis alterius pro arbitrio Romani Pontificis demandari potuisse. Istum verò sensum colligit ex voce *Nunc*, ac si possessio præsentis temporis aboleret omnem aliam possessionem, cum è contra ex contextu epistolæ constet hæc agi de privilegio Ecclesiæ, non verò personæ, uti supra diximus.

VI. Quòd autem ait Holstenius curam illam alij Episcopo urbis alterius pro arbitrio Romani Pontificis demandari potuisse, facile assentior. Nam & posteriorum temporum exempla probant eos alios Episcopos delegasse vices suas in variis provinciis. Sed an cura illa sic alij Episcopo tribui potuerit ut non

amplius Thessalonicensi incumberet, & ab eo prorsus auferretur, non ita exploratum habetur. Nullus quippe dubitat, ut adnotatum est ab illustrissimo Archiepiscopo, quin privilegia quæ propter merita conceduntur, in contractus naturam transeant, ideòque revocari nullo modo possint. Magna porrò Thessalonicensium Episcoporum in sedem apostolicam merita fuisse probant Romanorum Pontificum epistolæ ab Holstenio editæ. Præterea cum consuetudo, uti supra diximus, obtineat vim legis, & convelli non possit, constat vicarium apostolicæ sedis adimi non potuisse Ecclesiæ Thessalonicensi, tamen causam abolendo privilegio fortassis dedisset is qui cathedræ illi præsidebat. Nam licet interdum diversa sint merita præfidentium, ut ait sanctus Leo, tamen jura permanent sedium; & ut ait Alexander III. in epistola ad Thomam Archiepiscopum Cantuariensem, *ex delicto persone non debet Ecclesiæ jacturam aliquam vel incommodum sustinere.* Denique semper, sed præcipue in causis ecclesiasticis, vitandum est scandalum, & Summi Pontifices maximè cavere debent ne rescriptis suis scandali occasionem præbeant. Scandala porrò & offensiones in republicam Christianam invehuntur, quando status ecclesiasticus aliqua novitate percellitur, & consuetudines receptæ convelluntur. Dedit magnum istius rei exemplum ætas Hormisdæ Romani Pontificis, & quidem in occasione quæ convellebat privilegia Thessalonicensis antistitis, ut necesse non sit exempla petere è longinquo.

VII. Ioannes Nicopolitanus Episcopus, idemque veteris Epiri Metropolitanus, relationem de sua ordinatione, sicut verus consuetudo posebat, non miserat ad Dorotheum Episcopum Thessalonicensem, propterea quòd is non erat in communionem sedis apostolicæ, & quia Pontifex Hormisdæ præceperat ne quis debitam sedi Thessalonicensi reverentiam exhiberet, nè eum susciperet ceu Vicarium sedis apostolicæ. Hanc Ioannis temeritatem acriter ultus est Dorotheus, principali auctoritate frater. Ioannes ergo agnoscens se imparem Dorotheo, literas ea de re ad Hormisdam scripsit per Diaconum suum, licentiam petens destinandi relationem ad Episcopum Thessalonicensem secundum consuetudinem. At Hormisdæ Episcopus illum admonuit nè tale aliquid aude-re tentaret, si cum ipso veller in communionem persistere; & Episcopis Epiri id ipsum sub consultationis colore poscentibus rescriptis se hujus illis rei auctorem existere non posse, quam, si inscio se cognosceret factam esse, culparet. Ne tamen afflictò non opitularetur,

Apud Holsten.
pag. 91.

Apud Holsten.
pag. 99.

Vide supra cap.
22.

retur, Ennodium & Peregrinum Episcopos misit Thessalonicam cum literis ad Dorotheum; & dato eis commonitorio præcepit uti cum ad eum pervenissent, monerent ut se ab Ecclesiæ Nicopolitanæ concussione suspenderet, rationem reddentes, quia non potuit reversus ad communionem & ad corpus Ecclesiæ cum illis qui necdum reversi sunt quidquam habere conjunctum; nos non solvere à prædecessoribus nostris concessa privilegia, si ipse ecclesiastica instituta non deserat. Contendebat enim Dorotheus Ioanni liberum non fuisse omittere obsequium quod ex veteri consuetudine & ex apostolicæ sedis privilegio debebatur Ecclesiæ Thessalonicensi. Itaque cum illum justam causam habere videret Hormisdæ, neque facile vinci posse hominem tot munitis insistentem, ut qui præter auctoritatem sedis suæ, principales quoque & iudicarias potestates sibi faventes haberet adversus Ioannem, Legatis suis præcepit ut eum ad concordiam & ad unitatem inducerent oblata privilegiorum confirmatione. *Certe redeat ad unitatem, inquit, & nos cum eo insistemus ut omnia privilegia quæcunque consecrata est à sede apostolica Ecclesiæ eius, inviolata serventur.* Ad ipsum verò scribens, fatetur Ioannem debuisse secundum consuetudinem ad Thessalonicensem Ecclesiam ordinationis suæ initia dirigere, ceterum consuetudinem non fuisse neglectam, sed vitata contagia. Et quia Dorotheus contendebat privilegia Ecclesiæ suæ indulta servanda esse, illum his verbis interpellat Hormisdæ: *Quo pudore, rogo, privilegia circa te illorum manere desideras quorum mandata non servas, & reverentiam quam non exhibes fidei, cupis tibi ecclesiastica potestate deferri?*

VIII. Quis fuerit causa istius exitus, non inveni traditum memoriæ literarum. Nam & biennio post Dorotheus ab Hormisdæ divisus erat, & Ioannes Nicopolitanus Episcopus adhuc pertimescebat malevolorum suorum calumniam, ut Hormisdæ verbis utamur. Injunctis per ea tempora Legatis suis Hormisdæ petere ab Imperatore uti Dorotheus ad Urbem dirigeretur, illic examinandus in causa fidei. Et cum inaudivisset eum Constantinopolim iussu Principis evocatum fuisse, mandat aliis literis insistere apud Imperatorem ne in eandem civitatem denuo revertatur, sed episcopatus, quem nunquam bene gessit, honore deposito, ab eodem loco ac Ecclesiâ longius relegatur, vel certe huc ad Urbem sub prosecutione congrua dirigatur. Legati rem, ut iussi erant, Iustino Augusto retulerunt, poscentes ut ad percipiendam doctrinam catholicæ puritatis Romam præfatus Dorotheus mitteretur. Negavit Iustinus; & repente Dorotheus, qui in civi-

Tom. II.

tate Heracleensi atinebatur, abire permittus est.

IX. Hæc tamen discordia, ut ego quidem arbitror, Hormisdæ dedit occasionem distrahendi Epirum à corpore provinciarum quæ Vicario Thessalonicensi parebant, committendique vices apostolicæ sedis per eam provinciam Episcopo Nicopolitano. Quod ut melius intelligatur, meminisse debemus eorum quæ supra diximus, cum tractarem de his quæ apud Hormisdæ acta sunt pro confirmatione privilegiorum Ecclesiæ Thessalonicensis, nimirum illum in Commonitorio Legatis suis dato pollicitum esse quod si Dorotheus ad unitatem rediret, id est, Acaciano schismati renuntiaret, ipse omnia privilegia quæcunque consecrata est à sede apostolica Ecclesiæ eius, inviolata servaret. His verbis promissam esse confirmationem vicariatus per Illyricum nemo est, opinor, qui ambigat. Itaque si ostendere possumus parem in hoc Nicopolitani Episcopi causam fuisse ævo sancti Gregorij, satis constabit eum diu antè fuisse sedis apostolicæ Vicarium per Epirum, nimirum jam inde à temporibus Hormisdæ. Rescribens ergo Gregorius ad Episcopos Epiri, qui ad eum scriplerant de ordinatione Andreæ Episcopi Nicopolitani, hæc ait: *Suprascripto igitur Andreæ fratri & cœpiscopo nostro Pallium nos direxisse cognoscite, atque privilegia cuncta concessisse quæ prædecessores nostri ejus prædecessoribus contulerunt.* Si extaret Gregorij epistola ad Andream, fortassis aperta vicariatus istius testimonia in ea reperirentur. Hoc auxilio destituti, cogimur agere argumentis. Ac primum quidem observandum est ad Episcopum Romanum referri de ordinatione Episcopi Nicopolitani, prorsus contra veterem morem, si tum Epirus fuisset subjecta Thessalonicæ. Nam tum Episcopus Thessalonicensis, qui erat Eusebius, erat in communionem sedis apostolicæ, ut docent variæ Gregorij epistolæ ad ipsum datæ. Ad hunc ergo, non ad Gregorium, referri debuit de ordinatione Andreæ. Sed quoniam tum sedes ejus æqualibus privilegiis utebatur cum Thessalonicensi, à cujus potestate exempta fuerat, necessarium erat ut eundem morem in ordinationis suæ initiis servaret Andreas quem Thessalonicenses Episcopi servabant, nimirum ut relationem de ordinatione sua mitteret ad Summum Pontificem. Secundò, Gregorius Pallium, quod erat Vicariorum apostolicæ sedis insignis, (licet interdum etiam aliis Episcopis daretur) mittens ad Andream, confirmat omnia privilegia Ecclesiæ illius collata à prædecessoribus suis, idque iis verbis quæ, si conferantur cum verbis Hormisdæ supra relatis,

K

S. Gregor. lib. 11
indict. 14. epist. 71

omnino evincunt Gregorium loqui voluisse de vicibus apostolicae sedis.

X. Sed adversus hanc opponet fortassis quispiam frustra me hoc loco torqueri. apud Gregorium enim non agi de Episcopo Nicopolitano, sed de Nicomeditano, adeoque inutilem esse hanc meam omnem operam. Scio quidem in vulgatis Gregorij editionibus, & in veteri codice MS. Bibliothecae regiae, tum etiam apud Gratianum, epistolam illam loqui de Andrea Nicomeditane vel Nicomedianae civitatis Episcopo. Sed ego contendo locum hunc esse corruptum, rependendumque illic esse nomen Nicopolitanae civitatis. Primum enim ea epistola scripta est ad Episcopos Epiri, quorum Metropolitani non erat Nicomedienfis, qui nullus fuit, sed Nicopolitanus, ut cuius manifestum est. Deinde apud sanctum Gregorium non uno loco reperimus mentionem fieri Andreae Episcopi Nicopolitani, hujus nimirum ipsius de quo ad eum retulerant Episcopi Epirotae. Unde patet certam esse emendationem, adeoque ea argumentatione convelli non posse quaecunque haecenus à nobis dicta sunt de Vicariatu Episcopi Nicopolitani. Nunc ad Sixti literas revertamur.

Apud Gratian.
dist. 100. cap.
Scripserunt.

S. Gregor. lib. 7.
Indict. 1. epist. 11.
& Indict. 2. epist.
70.

Apud Holsten.
pag. 79.

XI. Sic ergo profequitur ille in epistola illa ad universos Episcopos per Illyricum: *Sit Concilium quotiens cause fuerint, quotiens ille pro necessitatibus emergentium ratione decreverit, ut merito sedes apostolica relatione ejus instructa quae fuerint acta confirmet. Evocatus vestrum nemo venire contemnat, nec congregationi sanctae, ad quam debet festinare, se denegat. Excusatio per contumaciam non requiratur &c.* Et paulo post: *Si quid forsitan aut inter fratres natum fuerit, aut fratri cuiquam aliqua actio qua pulsatur illata; aut illic fratre & coepiscopo nostro Anastasio iudice eveniens negotium terminetur, qui vices apostolicae sedis agere ut beatae memoriae Rufus decessor ipsius ex nostra voluntate cognoscitur; aut ad nos, si illic definit non potuerit, eodem tamen suis literis causam omnem qua vertitur prosequente, veniat examen.*

XII. Addit idem Sixtus novum privilegium, nimirum, ut si quis Episcopus ex provinciae Illyricianae Thessalonicam ad Anastasium accesserit praeter ejus conscientiam, velut canonum contemptor habeatur. Quo loco respexit fortassis Sixtus ad canonem tertium Sardicensem, in quo sic legitur: *Osus Episcopus dixit: Illud quoque necessarium adiciendum est, ut Episcopi de sua provincia ad aliam provinciam, in qua non sunt Episcopi, non transeant, nisi forte à fratribus suis invitati, ne videamur januam claudere caritatis.* Et fortassis istud petierat Anastasius à Sixto, quod se nimirum copia premi videret, exemplum secutus Aetij praedecessoris sui, qui remedium à Concilio Sardicensi postulaverat adversus Presbyteros & Diaconos Thessalonicam ex provinciae Illyricianae venientes, tempusque morae illis praescribi, ut supra vidimus. Itaque Sixtus de hoc privilegio sic scribit ad Proclum Episcopum Constantinopolitanum: *Id ergo quod nos quoque servamus, fraternitatem tuam, quam scimus hoc suo more falluram, volumus custodire, id est, ut si quis ad fratrem & coepiscopum nostrum Thessalonicensis urbis antistitem harum provinciarum quae ad eum pertinent sacerdos adveniat praeter ejus conscientiam, si sine ejus epistolis atque formata venire tentaverit, tanquam discipline ecclesiasticae despector & contemptor canonum, quos nos temerari ex aliqua parte non patimur, habeatur. Hunc locum Holstenius existimans esse mutilum, sic restitutum esse pronuntiat: *Si quis ad fratrem & coepiscopum nostrum Thessalonicensis urbis antistitem harum provinciarum (quae ad eum spectant Ecclesiam sacerdos sine tuo consensu accesserit, vel contra ad tuam sanctitatem istarum provinciarum) quae ad eum pertinent sacerdos adveniat praeter ejus conscientiam &c.* Ex quo loco sic emendato colligit eos qui ex Illyrico veniebant Romam, formatam attulisse Vicarij Thessalonicensis, ut qui è Gallia veniebant, accipiebant ab Arelatenfi Vicario. De quo privilegio, quod in Patroclo sumpsit initium, nos infra agemus in capite xx. istius supplementi.*

XIII. De causis provinciae Illyricianae ad Constantinopolitanum Episcopum descripsit Sixtus, ut qui in vicino erat, canonum custodiam praestaret. Nam Episcopi illius provinciae se interdum subtrahere moliebantur auctoritati Episcopi Thessalonicensis, ut ad Constantinopolitanum se conferrent, viciniae urbis inlecebris illecti. Et facile illos admittebat Constantinopolitanus antistes, in spem augenda dignitatis suae erectus post conditum canonem secundae synodi. Nam & Theodosij junioris auctoritate fuerat orientalis Illyrici divisio à sede apostolica, ut non amplius illud aut Thessalonicensi Episcopo subesset, neque relationes hinc ad sedem apostolicam mitterentur. Itaque Sixtus, multum laudato Proclo, eum hortatur ne in jura & privilegia Thessalonicensis antistitis irrepat, sed potius ei debitum honorem referret, neve quicquam permittat fieri quod non liceat à sacerdote tentari. Quibus verbis nemo non videt designari tentamenta Illyricianorum Episcoporum, & metum Pontificis ex vicinitate Procli. *Reverentia vestra, inquit, in commune (id est, tibi & Thessalonicensi Episcopo) praestatur, si alter alterius*

Vile supra
10. 27. 5.

Apud Holsten.
pag. 79.

Quae sunt
causae in
hunc modum

Apud Holsten.
pag. 79.

honori debita, provenientes invicem per caritatis gratiam, reservetis: quæ fieri nolumus ut legimus. Discant omnes illius provincie sacerdotes tantæ fraternitatem tuam esse censura, ut non permittas fieri quod non licet à sacerdote tentari.

men adeptus est. Et superiores quidem Pontifices vices suas per Illyricum tribuerant Episcopo Thessalonicensi cum ea amplitudine potestatis quam animo conceperant. Supererant tamen adhuc plurima disciplinae capita ad quæ porrigi poterat illius sollicitudo. Facinus istud divina providentia reservaverat Leoni; ut qui magnitudine animi & intelligentia decessoribus suis anteibat, etiam in hoc capite illos vinceret. Vnde & ipse ad Anastasium Thessalonicensem Episcopum scribens ait multa illi à beatissimi Petri Apostoli auctoritate, id est, à Romanis Pontificibus decessoribus suis, commissa fuisse, sed plus tamen se ipsi concessisse quam decessoribus eius tributum fuerat à sede apostolica. Quanta fraternitati tuæ, inquit, à beatissimi Petri Apostoli auctoritate commissa sint, & qualia etiam nostro tibi favore sint credita, si vera ratione perspiceres, & justo examine ponderares, multum possemus de inuncta tibi sollicitudinis devotione gaudere.

Leo I. epist. 84 & in Decretis cap. 11.

CAPVT XXVI.

Synopsis.

I. Leo M. amplificavit auctoritatem Episcopi Thessalonicensis in Illyrico.

II. Anastasius à Leone postulaverat ut sibi vices suas per Illyricum delegaret juxta morem. Iterum ostenditur vicarium Thessalonicensem à Siricio Papa firmatum fuisse.

III. Recensentur mandata quæ Leo dedit Anastasio. Quænam utilitas ex celebratione Conciliorum capiatur.

IV. Causa in suis quoque provinciis desinat. At si quæpiam causa incidat quæ nec in majori synodo apud Anastasium desiniri possit, tum vero de ea referatur ad sedem apostolicam.

V. Explicatur Leonis locus de plenitudine potestatis, & de his qui à Romano Pontifice vocantur in partem sollicitudinis. Huic distinctioni occasionem præbuit Anastasij audentia adversus Atticum Metropolitanum veteris Epiri.

VI. Explicationem heic allatam veram esse probatur auctoritate Petri Bibliobecarij sedis apostolicæ, & Ivoonis Episcopi Carnotensis.

VII. Probatur etiam auctoritate Innocentij III. ad Cencium Legatum scribentis de auctoritate Legatorum.

VIII. Rursum istud ipsum probatur ex alio illustri loco ejusdem Pontificis. Agebatur de castigando Mauricio Episcopo Pislaviensi, qui judices à Papa delegatos vocabat Papa judicellos, & se Papam esse aiebat in sua diocesi.

IX. Sequentes Pontifices hoc Leonis loco usi sunt ad ostendendum solum Romanum Pontificem habere plenitudinem potestatis, ceteros vero vocatos tantum esse in partem sollicitudinis.

X. Mandata sua Leo jubet in omnium Episcoporum notitiam perferri, ne quis ignorantia juris se tueri possit. Episcopi, Presbyteri, Diaconi die dominico ordinandi.

XI. Transit deinde Leo ad celebrationem Conciliorum generalium Dioceses Illyricana, quorum regulam præscribit. Consulit fatigationi & paupertati Episcoporum, ne cogantur frequenter convenire ad synodos. Varia istius rei exempla ex antiquitate.

XII. Jubet uti nullus Episcopus se synodo subtrahat superbo animo. Afferuntur causa legitima ob quas liceat deesse conventui synodali.

XIII. Prescribit deinde varia capita circa disciplinam ecclesiasticam, & Episcopos Illyricianos admonet servare constituta à se missa ad Anastasium.

VENTUM est tandem, quod maxime cupiebamus, ad felicia illa tempora quibus Romanam Ecclesiam post Sixtum III. rexit sanctus Leo, vir cum primis memorabilis, & qui cum virtutibus suis, tam ob rerum gestarum gloriam, Magni cogno-

II. Anastasius ornatus à Sixto fuerat vicariatu sedis apostolicæ, eumque per multos annos gesserat. Tandem anno quadringentesimo quadragésimo quarto, seu data occasione, sive fortean quòd Leo quereretur non petitam à se fuisse confirmationem illius potestatis ex parte Anastasij, Anastasius mittens Nicolaum Presbyterum in Italiam, per eum petiit à Leone uti sibi, sicut prædecessores ejus detulerant prædecessoribus suis, vices suas delegaret per Illyricum. Quod Leo concessit, exemplum petens à temporibus Papæ Siricij, & quia idem honos fuerat tributus prædecessori & decessori Anastasij, id est, Anyfio & Rufo, qui cathedram Thessalonicensem tenuerant ante Anastasium. Ex quo confirmatur observatio quam supra attulimus, incepisse quidem aliquo modo vicarium Thessalonicensem à Damaso, sed certa primùm ratione & æterna lege sancitum esse à Siricio in persona Anyfij. Nam Leo totum istud negotium refert ad tres illos Episcopos, nulla mentione facta temporum Damasi, haud dubiè facturus, si quid ille mansurum sancivisset. Hæc sunt verba Leonis: Postquam itaque nobis petitio tuæ dilectionis innotuit per filium nostrum Nicolaum Presbyterum, ut tibi quoque à nobis, sicut decessoribus tuis, per Illyricum cum nostra vice propter custodiam regularum auctoritas præstaretur, præbentes assensum, nostra adhortatione compellimus ut nulla dissimulatio, negligentia nulla proveniat circa Ecclesiarum regimen per Illyricum positarum, quas dilectioni tuæ vice nostra committimus, beate recordationis Siricij exemplum secuti, qui sanctæ memoriæ Anyfio prædecessori tuo, bene de apostolica sede tunc merito, & rebus post sequentibus ap-

Similis Pelagij II. querela extat in epistola ejus ad Sappodum, quæ refertur ioh. cap. 17.

Vide supra cap. 21. §. 3.

Leo I. in epist. ad Anastasium, apud Hicliton. pag. 144.

Vide supra lib. 5. c. 1.

Apud Hicliton. pag. 14.

Quæ præterea continetur in Epistola ad Anastasium.

Apud Hicliton. pag. 14.